

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 8 korona.
 Külföldre: Negyedévre 14 " "
 Helyben: Negyedévre 5 " "
 Külföldre: Negyedévre 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A hármas szövetség.

— dec. 11.

A nagy eseményeket rendesen már az egykoru világ megörökíti. Többnyire kimagasló személyek vannak velük összekötve, kiknek barátai és tisztelői az esemény megörökítésével a sors eszközének róják le az elismerés adóját. De sehol sem nehezebb általános elismeréssel találkozni, mint nálunk az osztrák és magyar monarchiában, hol oly sok párt van, hogy a csodával határos, ha egy-egy pontban ellenmondás nélkül egyetértenek. Még az oly korszakos alkotáson is zsémbelődtek, minő a középeurópai békeszövetség és még most is, miután az már oly sok esetben és oly különféle körülmények közt a béke védőbástyájául bevált és bevált egész Európa javára, nincs megkímélve kaján megjegyzésektől.

E szövetség legujabban történt megújítása nem csökkent nagy élet-

képességének volt a jelen. Az általános viszonyok Európában sokféle-képpen megváltoztak és sok komoly politikus legalább akadémikusan azt a kérdést állította maga elé, vajjon megvan-e még a hármas szövetségnek a régi szükségessége, a régi fontossága.

A viszonyok, mint mondtuk, lényegesen megváltoztak.

Franciaországban a köztársaság megerősödött és a revanche követelése kevésbé lármás lett. Oroszország trónján egy par excellence békefejedelem ül, ki nem csak pusztá szóval, hanem magatartásával is az európai koncertben a béke korszakát törekedett megteremteni és Franciaország békés magatartására a legdöntőbb betolyást gyakorolta.

A nyugtalankodó elemek a közeli Keleten nem okoztak tulságos nagy gondokat államférfiainknak, mert kitünő viszonyunk az orosz császári birodalomhoz garanciát nyújt

— hogy esetleges változások csak a két leginkább érdekelt hatalom egyetértése mellett történhetnek. Ehhez járult még két nem kicsinylendő körülmény.

A német birodalom neki gyürközött, hogy kereskedelmi politikáját más kerékvágásba terelje. Szövetségeseinek az új irány minden inkább volt, csak kedvező nem. Vannak, kik azt állítják, hogy az új német vámtarifa több figyelemmel van az orosz bevételre, mint a miénk és hogy ez új vámtarifa alapján nem is lesz lehetséges érdekeiknek megfelelő kereskedelmi szerződést kötni. Végül jött Bülow grófnak félreértett s ezért oly nagy feltűnést keltett az a nyilatkozata, hogy Németország a hármas szövetség nélkül is fog tudni magán segíteni. Nem csoda tehát, ha sokan annál inkább közeledni vélték a hármas szövetség végét, minthogy az erősen békés tendenciákat lát-szat szerint leginkább a hadseregek

Csokonai kriticusai.

Irta: **Kardos Albert.**

Felolvasta a debreceni Csokonai körben Csokonainak születése évfordulóján.

(Folytatás.)

II.

Ma már alig érthetjük meg, Hogy Kőleseyt, ezt a nemeslelkű, ezt az igazságszerető férfit mi sodorta oly balítéletre, oly ferde felfogásra, oly igazságtalanságra Csokonai iránt. Ha mélyebben kutatunk, megtaláljuk Kőlesey méltatlan bírálatának okát s így Kőleseinek nem volt érzéke a népies iránt, akár tárgyra, akár nyelvre nézve s e szerint Csokonait legkedvesebb sajtóságában nem szerette; Kőlesey rajongó híve volt a nyelv ujtásnak és a ki nem tartott vele, mint például Csokonai, abban mindjárt ellenséget látott; Kőlesey: Kőlesey, az idealista Schillertanítványa. ösztönszerűleg idegenkedett a realista Csokonaitól és ha Schiller szigorúan elítélte Bürger zabolátlanságát és érzékiségét, ő sem akart enyhébb bírása lenni a Csokonaiiban található nyereségnek és póriasságnak. De Kőlesey idegenkedését határozott ellenérzéssé, el-

fogultságát majdnem rossz akarattá Debrecen fokozta. Debrecenre már szívből haragudott, Debrecenre már igazán gyűlölte Kőlesey, ha egyébbért nem, az arkádiai pörért és a Mondolatért; Kazincival együtt azt hitte, hogy Debrecen a legfőbb akadály a nyelvujtásnak, hogy Debrecenben nem juthatna diadalra, az ő irodalmi elveik, finom izlés a stílusban, ideálisabb irány a költészetben. Debrecennek pedig a maga nyelvi és irodalmi harcaiban, legfőbb fegyvere Csokonai volt. Debrecen a nyelvujtók és a Kazincyt követő költőknek mindig Csokonai állott elő. mint a ki nyelvujtás és Kazincy-féle finomkodás nélkül is fölulmulta kora összes költőit, kit a nagy közönség egy magát jobban kedvelt, mint Kazincyt és összes híveit. Kőlesey tehát föltette magában, hogy széttöri Debrecennek fegyverét, leszállítja Debrecen büszkeségét, szóval még a megérdemelt költői babért is letépi Csokonai homlokáról. Szegény Csokonai, így szenvedett halálában is szülővárosáért! Éltében Debrecen számkivetette őt költői hajlama miatt, azért, mert főnszárnyaló lelke nem tudott megalkudni a prózai viszonyokkal; holta után magyar költők akar-

ták őt kiűzni a Helikon berkeiből debreceni sajtóságaiért, azért mert a költészetben nem tudott lemondani szülővárosa nyelvéről és irodalmi hagyományairól. Bizony, bizony vértanuság volt az élete s a keresztet nem kerülte el halála után sem. Sokáig hordta a keresztet; majdnem két évtizeden át. A közönség fölzdult Kőlesey recenziója ellen, Csokonai híveivel háborodtak a költő nimbuszának meghurcolásán, de az irodalom nem tudta magát kivonni Kőlesei kritikájának hatásából. Hiába állott ki Csokonai védelmére egy névtelen versíró ugyancsak a Tudományos-Gyűjteményben, annak 1818. évi folyamában egy hosszú versezettel, melynek üressége és affektált hangja annál bántóbb, mert a szerző a Csokonai képében beszél, midőn a gyöngye védelemnek ezt a címet adja; „A meghalt Csokonai Vitéz Mihály az élő Kőlesey Ferencnek”.

Hiába szállott sikra Kőlesei ellen Némethi Nagy János ugyancsak 1818-ban egy külön röpirattal, egy jól megírt füzetrel, a mely erős logika, biztos élet, szenvedélytől ment hang, és irodalmi tájékozottság a régi magyar kritikák közé soroz. Némethy egymásután megcáfolja Kőleseynek minden kifogását, ki-

Önkéntes árverés.

szinpad diszleteivel együtt, továbbá 2. omnibusz, 3. ló szerszámokkal, 2. igásszekér és igen sok hasznos háztartási tárgyak naponta 9 órától 12-ig

Az Arany bika szálloda

bérlete megszülvén, szálloda, étterem, kávéház, pincze és konyha összes kellékei, butorzatai, egy nyári 2. omnibusz, 3. ló szerszámokkal, 2. igásszekér és igen sok hasznos háztartási tárgyak naponta 9 órától 12-ig délután 2 órától 5-ig szabadkézből eladatnak. Az eladás naponta

10-ig, és a megvett tárgyak azonnal elvihetők

roppantul kiterjedt gyarapodásának és felszerelésük fejlettségének kell köszönni, miután senkinek sincs határozott fogalma milliós hadseregekkel viselt háboru következményeiről, mely hadseregek oly felszerelésekkel bírnak, minők azelőtt soha sem léteztek. Az a józan okoskodás tehát valóban nem volt távol, hogy a békés tendenciák akkor sem tűnnek el, ha többé nem is örökös a szövetség a béke fölött.

A hozzáértők, kik okot és okozatot nem választanak el egymástól, persze más véleményben voltak.

Aki felelős állásban van, kényszer nélkül nem szánja rá magát holmi kísérletezésre. Ki lehet gondolni valamely eszmét, ki is lehet azt mondani, a nélkül azonban, hogy azt megvalósítani is óhajtsuk, vagy hogy az a kívánságunk lenne, hogy meg kelljen azt valósítani. Éppen Bülow gróf szolgáltatta erre a bizonyítékot, midőn mint első beszélt a hármas szövetség megújításának eshetőségéről, de annak megújítására is személyesen tette az első lépéseket.

Belátásában osztoztak a szövetséges államok vezető államférfiai és a szövetség megújítása az említett körülmények folytán nagy fontosságú eseménynek alakult. E fontosság visszfénye az a kitüntetés, melynek a német császár részéről Goluchowski gróf közös külügyminiszterünk részese lett. Ezt a kitüntetést nálunk mindazok örömmel üd-

vözlik, kiknek ez államférfi működése oly rokonszenves, mert egyes uton halad s mert a biztos kéz nem engedi a kisiklást.

Goluchowski gróf közel időben nehéz problémák előtt fog állni. A külföldi kereskedelmi szerződések egész komplexusa igen kedvezőtlen körülmények közt napirendre kerül. Az elismerés minden jele emeli ilyen esetben az öntudatot és erőt, melyre nagy feladatok megoldásához szükség van. Ezért veszünk őszinte és szívélyes részt a nemes gróf kitüntetésében.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, dec. 10.

Ma volt az első öt órás ülés, de a tisztet képviselő urak az ötödik órát mindjárt és elején lenyesték. Amidőn ugyanis Apponyi Albert gróf házelnök kevéssel fél 11 óra előtt az ülést megnyitotta, alig volt 8—10 képviselő a teremben. Nosza ugyancsak nyomogatták a jegyzők a csengettyüket, a melyek sivitva, sikoltva zajongtak végig a folyosókon és termekben, de vajmi kevés eredményt szült a nagy erőlködés. Senkisek akart gyülekezni. Az elnök erre már a jegyzőkönyv hitelesítésénél konstatálván a Ház határozatképtelenségét, az ülést 10 percre felfüggesztette.

Igy aztán jóval háromnegyed 11 után kesdték meg a tárgyalást, amelynek érdekes mozzanata volt az, hogy a

miniszterelnök benyújtotta a tengerszem elvetése következtében beállott új határjavaslatot.

Visontainak napirend előtti felszólalása után az indemniti vita minden érdeklődés nélkül folyt tovább. Marjay Péter tiszteletes ur és Endrey Gyula folytatván a megtagadott csendes obstukciót.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác és Cseh Ervin.

Elnök fél 11-kor megnyitja az ülést és betérjeszti, az irományokat.

A munkások felolvasásai.

Visontai Soma a napirend előtt felszólal és felhossa, hogy a társadalom tudományi egyesület a munkásoknak felolvasásokat tart, a melyek iránt a munkások között nagy az érdeklődés, a mi felette örvendetes dolog, mert így a munkások szórakozva tanulnak és komoly irányban fejlődnek. Mégis a rendőrség jónak látta a felolvasásokat betiltani, a mit nagy önkénynek s a munkások sérelmének tart. (Helyeslés a szélbalon.) Kérde a miniszterelnököt, hogy hajlandó-e vizsgálatot indítani ebben az ügyben és a rendőrség eljárását megtorolja-e? (Helyeslés a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök megígéri, hogy a felhozott ügyben vizsgálatot indít és vagy itt a házban vagy magánuton beszámol a vizsgálat eredményéről. (Helyeslés.)

Széll Kálmán miniszterelnök benyújt egy törvényjavaslatot gróf Wimpffen Szigfried, gróf Wimpffen Simon és báró Trautenberg Frigyes örökös főrendiházi tagság jogával való felruházásáról, továbbá benyújtja a tengerszem elitélése következtében az új határ megállapításáról szóló törvényjavaslatot.

mutatja a Kölcsey vádjainak, az utánzás, a durva izlés, a hibás nyelvhasználat vádjának az alytalanságát, úgy, hogy a mai irodalomtörténet majdnem szóról szóra magáévá teheti ennek a különben ismeretlen kritikusknak a véleményét. Sőt Némethi mély belátással még azokat a lélektani okokat is észreveszi, a melyek Kölcseyt arra birták, hogy túlzó szigorúsággal és minden szimpáthia nélkül írjon Csokonairól.

Hiába, a névtelen mentő verse elhangzik, Némethy cáfoló irata figyelmen kívül marad; Csokonai nem nyeri vissza a régi dicsőséget. Sőt az irodalomban az ifjú nemzedék körében mindinkább halványul emléke és hatása. Kazincsiék nyelvújítása győz, s ezzel együtt az ő költői irányuk esztétikai elveik is diadalra jutnak. Az irodalmi élet teljesen a Kazincsiék vezetésére alá kerül; közöttük és a jó darabig az ő nyomukon haladó Aurora körben, Csokonai neve majdnem feledésbe süllyed és ha emlegetik, kicsinyléssel szólnak róla, szinte csúfán említik. Kazincsy elfeledi, hogy mit irt Csokonai halálakor, hogy versengett Csokonai műveinek a kiadhatóságért, hogy ő akarta legelőször a ha-

lott iránti kegyeletet siremlékekkel leróni; Kazincsy egészen meghajlik Kölcsey kritikájára előtt; sőt még tultesz rajta a Csokonai ócsárlásában. Kölcsey például a Csokonai tervezett Arpádiász, felől csak felkiáltó jelekkel fejezi ki gúnyos kétségét, — Kazincsy pedig annyira megy, hogy szinte szerencsének mondja Csokonai kora halálát, mert az megmentette Csokonait az „Arpád“ hőskölteményével vallott gyalázattól. S midőn e kicsinylő fölfogás helyet foglalt a legelső rendszeres magyar irodalomtörténetben, Toldy Ferencnek „Handbuch der ungarischen. Poesie“ című művében, mintegy hivatalosan, majdnem föllebbezhetetlen formában is kimondatott Csokonaira a kedvezőlen, az igazságtalan ítélet. Így homályosítják el az irodalmi világ vezérférfiai Csokonai dicsőségét a 20-ss években és a 30-as évek első felében, a mi annál nagyobb veszedelem volt ránézve, mert költői fénye magától is elhalványult. egy ujjonán támadt nap. Vörösmarti lángelméjének ragyogásától. Költői hírnevének méltatlan meghurcolása egyéni becsületének is ártott; adomák, mende monda fűződnek személyéhez, melyek néha csak

komikus színben tüntették föl, de gyakran tisztességet is közelről érdekelte.

As elhomályosított ez megkisebbitett Csokonai költői dicsőségének és hatásának sugara mind szűkebb térére szorultak, Debrecen és legföljebb a calvinistaságnak egy részét világítják be, Csokonai ez időben orszápos híru költőből helyi nagysággá törpül. Mi sem bizonyítja ezt inkább, mint siremlékének a története. Csokonai hamvait ugyanis halála után még 30 évvel is csak egy roskadozó fejfa jelölte. S midőn föltámadt Debrecenben, s kivált a kollegium ifjúságában a szégyen és kötelességérzet a siremléknek, a mostan is épségben álló hatalmas vasoszlopnak a terve, költségecsupán Debrecenből és környékéről került ki; a föllállítás kegyeletes tényét is csupán a költő Debreceni hívei és közelebbi tisztelői végezték; a nélkül, hogy a Tudományos Akadémia, vagy más irodalmi társaságok Csokonai e későn lerovott tiszteletadóához hozzájárultak volna.

(Folyt. köv.)

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, Fötér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen színmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin“ arcz s kézbor finomító szszépitő szerét, mely folyadék amig ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors s biztos. A szél kifújta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrpótló szer páratlan! Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.

Nyegre László jegyző jelenti, hogy **Babó Mihály** a csongrádi tanítók ügyében interpellálni fog.

Következett a napirend, az *indemnitás* tárgyalásának folytatása.

Marjay Péter az önálló vámterületet követeli, mert gazdasági önállóság nélkül elpusztulunk. Utal a kisbirtokosok nagy nyomorúságára, pusztulására és azok bajáért a kormány politikáját és a kormányrendszert okolja. Sehol sem lát vizsgálást. Az igazságügy terén is sok a baj. A perek, ha még oly igazságosak is, igen sok költségbe kerülnek és tönkre teszik a szegény embert még akkor is, ha jogos pert visz.

Ballagi Géza int valakinek.

Marjay: Nem járja, hogy mikor is komoly dolgokat mond el, akkor gunyosan mosolyognak és intenek.

Ballagi Géza: Nem is hallottam, hogy mit mond.

Marjay: Annál kevésbé kell integetnie.

Ballagi: De nem is önnek integettem, véletlenül történt.

Marjay: Az más! (Derűtség.)

Buzáth Ferenc (Ballagihoz): No most szerencsésen kimáztál. (Zajos derűtség.)

Marjay Péter ezután kijelentj, hogy a kormány elleni bizalmatlanságból nem fogadja el az indemnítit. (Helyeslés a szélbalon.)

Endrey Gyula sajnálja, hogy a miniszterelnök nincs benn a teremben, mert különben azt az indiskrét kérdést intézte volna hozzá, hogy mit hozott Bécsből? (Derűtség.) De e kérdés nem is annyira indiskrét, mert a miniszterelnöknek felelnie kellene arra, hogy annyi tárgyalás után ily zürzavaros helyzetben, mint a minő a jelenlegi gazdasági helyzet, felelnie kell, hogy mi a szándéka neki és a kormánynak? Meg kellene mondania, hogy mit tesznek a német vámtarifának törvénybe iktatása után? Mert ha mi a mi vámtarifánkat addig el nem készítjük, akkor fegyvertelenül állunk Németországgal szemben. Hosszasan bizonyítja, hogy az autonóm vámtarifát már most be kellene terjeszteni és biztosítani kell magunkat minden eshetőséggel szemben. Majd azt vitatja, hogy a külföldi szerződések össze sem esnek az Ausztriával kötendő szerződés idejével.

Szell Kálmán miniszterelnök: De-hogy nem! Össze kell esniök.

Endrey: Nem esnek össze. Ausztria mindig meg fogja sérteni a reciprocitást, amint megsértette eddig. Az önálló vámterület tényleges felállítását követeli. Rubinekkal szemben azt vitatja, hogy a nemzet rokonszenvezik a függetlenségi párt akciójával, mert az ország érdekeit akarják megóvni. A gazdasági önállóság tekintetében hivatkozik Apponyira és Horánszkyra a kik maguk hirdették, hogy joguk lesz az 1899 XXX. t. cikk alapján megdönteni a vámközösséget, a melyről ők maguk is azt mondták, hogy a vámközösséget politikai dogmának kezdi tekinteni.

Nem bánja ha fel is osztlatják a házat, igazait hirdetni fogják, fel is kellene osztlatni a házat, mert a nemzet nem tudott semmit a civillistáról, véderő emeléséről.

Szünet után

Gróf Benyovszky beszélt az indemniti ellen, melyet nem fogadott el.

Interpelláció.

Babó Mihály interpellálta a miniszterelnököt, hogy a csongrádmegyei tanfelügyelő a választásoknál befolyásolja az állami tanítókat. Mivel Tápén holnap lesz a választás, sürgős intézkedést kér.

Szell Kálmán megígérte az intézkedést. Válaszát a Házzal együtt Babó is tudomásul vette.

Debrecen

az ujonclétszám felemelése ellen.

Felirat a képviselőházhoz.

— dec. 11.

Debrecen város közgyűlésileg elhatározta, hogy úgy a póttartalékosok behívása, mint az ujonclétszám felemelése ellen feliratot intéz a képviselőházhoz.

A feliratot tegnap készítette el Oláh Károly katonai és közművelődési tanácsos s megküldik azt nyomtatásban nem csak a képviselőházhoz, hanem pártolás és hasonszellemű határozathozatal végett a társtörvényhatóságoknak is.

A felirat teljes szövegében így hangzik:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

A midőn a honvédelmi Miniszter ur a póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslatot az igen tisztelt Képviselőház asztalára letette s annak tárgyalása a bizottságban megkezdett, méltó aggodalom fogta el a hazafiak szívét, hogy hazánk közterheit oly nagy mértékben hordozó nép ezen nemcsak károsnak, de szükségtelennek tartott javaslatnak törvényerőre emelkedése esetén, az újabb és felesleges áldozat terhét nem fogja elbírhátni, mert számos munkáskéz vonatik el az ipar, kereskedelmi és mezőgazdasági foglalkozástól, számtalan család marad kenyérkereső és gyámoltó nélkül, ezekre menő férfi vesztetheti el állását és vagyonát s a közterhek a nagyobb katonai létszám miatt természetesen emelkedvén, a súlyos adókkal túlterhelt nép az újabb adóterhek viselésében kimerül.

Miköz a székesfővárosból az en hir érkezett, hogy a honvédelmi kormány jelzett javaslatát visszavonja, jóleső öröm fogta el minden honfi szívét, mert azt gondolta mindenki, hogy a kormány számot vetett az ország helyzetével s az újabb áldozat terheitől meg akarja kímélni a nemzetet.

Ez az öröm azonban nem sokáig tartott! Mert a Képviselőházhoz akkor, a midőn a nagy és művelt nemzeteknél éppen a katonai szolgálati idő leszállításának kérdésével foglalkoznak s azt, mint pl. Franciaországban a jövő évben keresztül is viszik és akkor, a midőn a m. kir. honvédesapatok több év-

tizeden át fényesen beigazolták, hogy rövidebb szolgálati idő alatt is a teljes harcserű kiképzés keresztülvihető: a kormány a helyett, hogy a nép terheinek könnyítéséül a rövidebb szolgálati időre vonatkozó javaslatot terjesztett volna elő, a visszavont javaslatnál meg terhebb, súlyosabb 2 javaslatot nyújtott be az ujoncjutalék számának felemelése iránt.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Az a nemzet boldog, a melynek van virágzó ipara, kereskedelme és mezőgazdasága. Nálunk fájdalom, bár a haladás kétségtelen, de mindez ma még pang, csirájában van. Most meg mindezekről el akarják venni a munkás kezét s a nagyobb ujonclétszám eltartására szaporítani az adót, mert a nagyobb létszám eltartása, felszerelése a közterhek szaporítását természetesen követeli.

A magyar nép, ha az ország veszélyben volt, az áldozatokban határt nem ismert s megvédte mindenkor a szeretet hazát.

Ha külellenség fenyegetné határainkat, a katonai létszám emelése ellen egy hazafi sem tiltakoznék. De ma nem ez az eset s magunk és hazánk megvédésére, sőt arra is, hogy szavunknak mindenütt kellő nyomatékot adjunk, teljesen elegendőnek tartjuk a közöshadsereg s a honvédség tényleges létszámát, mindkettőnek tartjuk a közöshadsereg s a honvédség tényleges létszámát, mindkettőnek tartalékát és póttartalékát s a már legújabb rendszerű fegyverekkel is felszerelni rendelt népfelkelést.

Ugyanazért aggodalminktól indítatva, felkérjük a mélyen tisztelt Képviselőházat, hogy tekintetbe véve hazánk társadalmi, anyagi és nemzetgazdasági viszonyait, sem a póttartalékosok behívásáról, sem az ujonclétszám felemeléséről szóló kormányjavaslatokat, melyeket súlyosoknak s amellet a jelen viszonyok között feleslegesnek is tartunk elfogadni ne méltóztassék.

Kelt Debrecenben, a törvényhatósági bizottságnak 1902. évi november hó 26-án, z folytatva tartott rendes közgyűléséből.

Komlóssy Arthur,
főjegyző.

Simonffy Imre,
kir. tan. polgármester.

ZENE.

Geyer Stefi városunkban. Alig pár nap váfaszt el **Geyer Stefi** világhírű magyar hegedű művész hangversenyétől, mely e hónap 14-én vasárnap lesz az **Arany Bika** disztermében este 8 órakor. Ismételve ajánljuk ezt a valóban ritka élvezetet nyújtó hangversenyt a n. é. közönség szives figyelmébe. Jegyek ifj. **Csáthy Ferenc** könyvkereskedőnél kaphatók.

Karácsonyi ajándéknak

a legkedvesebb egy életnagyságu **Platin** Aquarell vagy **Pastell** kép. Ilyen képek elő-
o o o o állítására o o o o

legjobban és legolcsóbban **HARTH GUSZTAV**

fényképész képes
Piacz-u. 34. sz. a.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok

Cardinali úr.

Cardinali volt cipészt többszörös rablógyilkost a különböző olasz bíróságok összesen mintegy 226 évi börtönre ítélték.

I.

(A legutolsó tárgyalás.)

Biró: Fogházör, vezesse be a vádlottat! Cardinali ur mosolyogva belép.)

Cardinali: Jó napot, uraim! Hogy van, hogy van kedves bíró ur? — mióta nem láttam, egészen elhízott! Mért nem használ karlsbádi kurát?

Biró: Cardinali, fogja be a bagómagariját és üljön le!... (Cardinali leül, előkelő hanyagsággal keresztbe rakja a lábait.)

Biró: Neve?

Cardinali: Mintha bizony nem tudná! (viccel:) Ha még egy „s” betűt hozzátesz, előkelő egyházi méltóságot fog jelenteni. Na? — Találja ki?

Biró: Nem gondolja, hogy maga fölötte szemtelen?

Cardinali: Nem. Csak szeretem a humort!

Biró: Apja?

Cardinali: a 7-ik bersaglieri ezred legénysége és tisztikara. — Látja kedves bíró ur ez egy új jogi forgalom? egyetemleges apaság! Hehehe! (rávág a börtönőr hátára.)

Biró: Anyja?

Cardinali: Mosónó volt, de leütötte a teknő.

Biró: Hány éves?

Cardinali: Ott van a büntetési listám, tessék összeadni, 5 évvel idősebb vagyok a kijött végösszegnél. Öt éves koromban követtem el ugyanis az első hétszeres rablógyilkosságot, (Kidülleszti a mellét.) Ez nem volt ám gyerekmunka! Ugye?

Biró: Hol született?

Cardinali: Milanó és Patna közt a vonaton.

Biró: Illetőségi helye?

Cardinali: A párnai fegyház.

Biró: Ön azzal van vádolva, hogy füstre akasztotta Luigi Mare-t és 8 tagu családját.

Cardinali: Azt biz' én tettem.

(Bíróság, hallgatóság elképed. — A tárgyalás tovább folyik. Cardinali segít a terhelő tanuknak.)

Biró: Kihirdetem az ítéletet. Cardinalit a Luigi Mare és családján elkövetett gyilkosságot a bíróság elítéli 25 évi fegyházra. — Ügyész ur?

Ügyész: Tisztelettel fellebbezést jelentek be.

Cardinali: Ugyan mi a fészkes fülemilének! Eddig van 226 évi fegyházam, hozzáadjuk a 25-öt, lesz 237, . . . azaz 241 . . . de mégis . . . igen . . . 238 . . . eh! bánom is én akármennyi! mit rontom én az egészségemet ilyen apró-cseprő dolgokkal. (Galánsan.) En pedig megnyugszom!

Ügyész: (magában) Ennek a gazembernek holt halálos igaza van. Mi a tudónék fellebbeztem én? . . . (bánattal vakarja a fejét.)

II.

(A másvilág. Cardinali meglepő jártassággal foglalt helyet a tulvilági vádlottak padján.)

Szilágyi Dezső: Tisztelt tanács. Azt hiszem, hogy e felett az ember felett nincs

mit tanakodni. Gyorsvontaton szállítattuk a poklok legmélyesegesebb fenekére: (Tanács loyálisan bólogat.)

Cardinali: (mosolyog) Ohó! Tisztelettel semmiségit jelentek be. Engem a földi bíróság elítelt 628 esztendei fegyházra. Ebből én csak 40 évet voltam szíves kitölteni, azonban még 588 esztendeig a földi bíróság ítéletét tartom rám nézve kötelezőnek. Összeütközést látok az illetékeségben. Kérem ügyemet egy vegyes tagu kuriához felterjeszteni! . . . (leül)

(Tanács: Na ez nekünk befutott!) Hogy lesz hát az vegyes kúria? . . .)

Szilágyi Dezső: (magában) Zavaros ügy . . . mondhatom, hogy hosszas praksziszom alatt még ilyen eset nem fordult elő! (fennhangon) Vezessék el a vádlottat a tisztítóhelyre!

Cardinali: Na, az rám is fér! . . . (el).

—II.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

Dec. 12. Városi rendes közgyűlés.

Dec. 13. A munkakiállítás megnyitása az árvaház nagytermében.

Dec. 15. Megyei közgyűlés.

Dec. 15. A népnevelésügyi bizottság ülése délután 4 órakor, (Városháza)

Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

Dec. 29. Törvényhatósági bizottsági tagok választása d. e. 8 órától d. u. 4 óráig.

* **Komlóssy győzelmének előjele.** A Debrecen vezércikkirója személyeskedik. És hogy ezt tehesse, a Szabadság-ra igyekszik ráfogni a személyeskedést. Szörnyen szeretné, ha nem állana egymagában ezen a téren. Mindenáron veszekedhetnékje támadt. Nagyon rosszul állhatnak a dolgok odaát, hogy azt az ígéretet, melyet a függetlenségi — ez idő szerint Kovács-párt egyik vezető fér-fija tett, hogy ugyanis a személyeskedés terére nem hagyják magukat ragadtatni, ily hamar megszegették! Ám dicsérvék agyon, magasztalják édig *fejedelmi* nyugodtságu jelöltjüket, nincs ellene semmi kifogásunk; legyen kinek-kinek izlése szerint. De bocsanatot kérünk, ha már azt látjuk, hogy ez a dicsőítés Komlóssy Ártornak, a szabadelvű párt polgármesterjelöltjének rosszakaratu kisebbitésével, az ő tevékenységének igazságtalan világitásba helyezésével, e város és lakossága javára, boldogítására irányított önzetlen, lelkes, céltudatos munkásságának álnok letagadásával jelenik meg a Debrecen hasábjain: ezt lehetetlen szó nélkül hagynunk. Amiket Komlóssy Artur ellen általánosságban az egyszerű polgárválasztók szándékos megtevesztésére kitalál a Debrecen: csupa merő alaptalan rágalom. Kérjük tehát tisztelt lap-társunkat, különösen azokat az urakat, akik e lap irányításának újabb kezelői: hagyjanak föl ezzel a személyeskedéssel, szünjenek meg ezen a sikos uton kalandozni; mert mi valóban nem érzünk semmi kedvet, hogy őket erre a térre kövessük Nincs is rá szükségünk; mert az a már-már elvakult indulatosság is,

melylyel a levegőben hadonásznak, azt bizonyítja, amit mi határozottan tudunk és világosan látunk, hogy küzdelmük teljesen meddő és hiábavaló. — Mentül haragosabban keresik az alkalmat a közőködésre, annál jobban elárulják ügyük reménytelenségét. Mire való a gyöngeségnek ily mértékben jelét adni a Komlóssy Artur személyének mérges megtámadásával, hiszen ez még legel-szántabb pártfeleik előtt is kétségtelenné teszi, hogy Komlóssy Artur győzelme bizonyos.

A népkonyha megnyitása.

Ingyen kenyérosztás.

— dec. 11.

Az emberi szív legszebb virága a könyörület, egy időben nyílik a jégvirágokkal.

Mikor a jégvirágos ablakokon belül, a fűtött szoba melegét érezzük, felmelegszik az élesküzdelmek közepett elfáult szívünk is s eszünkbe jutnak azon szerencsétlen embertársaink, a kiket a könyörtelen tél, a fagyasztó hideg a nyomoruságba kerget, akik egyedül a mi emberszeretetünkre vannak utalva.

Az emberek, de különösen az irgalmas úri szívek megmozdulnak ilyenkor, hogy javaik feleslegével segítsenek, azokon a szerencsétleneken, akik a segedelemre rászorgálnak.

Az emberszeretet nevében állították fel Debrecenben a népkonyhát, a melynek megnyitása e hónap 14 én lesz.

Jelen lesz pedig a megnyitáson városunk egész előkelősége, a debreceni jóteköny nőegylet elnöksége és tagjai, a város képviselői és a nagy közönség általában, melynek figyelmét különösen felhívjuk erre a szép ünnepélyre, azon óhajunk kifejezésével, bár csak minél nagyobb számban képviseltetnék magukat azon.

Az ünnepélyt Konecz Ákos a nőegylet titkára nyitja meg bizonyára szép beszéddel, miután a városi segélylyel létesült népkonyha vezetését a debreceni jóteköny nőegylet vette át.

Oláh Károly tanácsos a város nevében mond beszédet s felkéri Veresné Szathmáry Teréz urasszonyt, mint a nőegylet elnökét, a népkonyha vezetésének átvételére.

Ezután kiosztják a szegények közt az ingyen kenyeret s ikézetét veszi az étkezés.

* **Vidéki hírlapírók a miniszterelnöknél.** A főváros nagy lapjainak a hazug hühöt hajhászó lapocskák ellen indított mozgalmához csatlakoztak a vidéki hírlapkiadók is, akiknek nagy küldöttsége tegnap délben járt Széll Kálmán miniszterelnöknél. Az országház fogadó termében fogadta Széll Kálmán a küldöttséget. Képviselve voltak: Debrecen, Nagyvárad, Kolozsvár, Szeged, Arad, Temesvár, Miskolc, Szatmár, Nagy-Kőrös, Cegléd, M. Sziget, Nagy-Károly, Békés Csaba, Mezőtúr, Szolnok, Jászbe-

rény, Félégyháza, Gyöngyös, S.-A.-Ujhely stb. hírlapkiadói.

Dr. Pláner László budapesti ügyvéd adta elő a lapkiadók sérelmét és kívánalmait.

Székely Kálmán hosszasan válaszolt. Ő össze van forrva a nemzet sajtójával. Már fiatal korában kereste a komoly sajtóval való benső érintkezést. Két dolgot utált teljes életében: a piszkot és a hazugságot. Pedig az a sajtó, mely ellen ez a mozgalom megindult, ama két eszközzel dolgozik. Érti, hogy ezen a bajon segíteni kell. Már sok oldalról fordultak hozzá jogos panaszokkal. Azok az utcán áruolt lapocskák nagyrészt a tisztesség, az erkölcs, a józólés ellen vétének. Jól tudja, hogy ez a népet rontó, szencziót áruló irányzat veszedelmes túlzásokba ment át.

Az utcai kolportárs közrendészeti kérdés, fel fogja venni a tárgyalásokat ezen a téren s mindent el fog követni, hogy ez az egészségtelen állapot megszűnjék s a tisztességes szabad sajtó nemes rendeltetését ne veszélyeztesse az utcai bolondításra alapított értéktelen újságok özöne.

* **Debrecen a new-yorki ev. ref. egyháznak.** New-Yorkban az oda kivándorolt református magyarok templomot akarnak építeni. Megkeresték pedig Debrecen városát is, hogy járuljon hozzá a templomépítéshez némi segéllyel. Debrecen város tegnap 50 koronát utalt ki a házi pénztárból a nemes, szép célra.

* **Esküvő.** Karabélyos Zoltán a városi nyomda törekvő segédje tegnap esküdt örök hűséget Pohl Irmának. A menyasszony több éven keresztül a debreceni jótékony nőegylet árvaházának volt kedves növendéke, — honnan kikerülvén Veressné Szathmáry Teréz urnő a nőegylet elnöknője vette maga mellé. Az esketést Oláh Miklós anyakönyvvezető végezte, násznagyok voltak: Szűcs Kálmán nőegyleti pénztáros és Konecz Akos nőegyleti titkár.

* **Vakmerő cigány leányok.** Lakatos Fáni és Mari ismert és hírhedt cigány leányok szabadjára koldultak a kisebb mellék utcákon s a melyik háznál csak lehetett, elloptak minden kezeügyökbe eső ingóságot. Bementek Lénárt Imréné kigyó utca 22 sz. allati lakoshoz is, a hol senkit sem találtak a szobában. — Ez a dolog azonban nem hogy visszavonulásra kényszerítette volna őket, hanem még inkább jó alkalomnak minősítették a lopásra. Epen össze kezdték szedegetni az elemelhető ingóságokat mikor Lénártné bojott a konyhából. Miután pedig félték a következményektől eldobálták a lopott tárgyakat s menekülni igyekeztek. Mikor pedig Lénártné megakartta fogni őket összeharapdálták a jó asszony hezeit. Dacára a védekezésnek mégis letartóztatták a két leányt s most a rendőrség előtt fognak számolni vakmerő cselekedetükért.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán következő haláleseteket jelentették be, az anyakönyvi hivatalnál: Kozma Zsófia ev. ref. 6 éves, Bihari Sándor ev. ref. 76 éves, Miláy Józsefné ev. ref. 22 éves, Kanál Ferenc ev. ref. 72 éves.

* **Jól kezd.** Már tudniillik Szivácssy János kezd jól a házasság életét. Tegnap volt a lakodalma Hajnal Lajosné leányával és ime az első napon úgy elverte az örömanyt, hogy az ájultan rogyott össze. Mikor pedig magához tért a szegény asszony, egy napos vejét feljelentette a rendőrségen.

* **Felismert halott.** Még a múlt hónapban történt, hogy a csendőrség a köz kórház melletti országuton egy öreg zsidó ember hullájára akadt, akit szívzselhűdés ért s a kit el is temettek. De a személyazonosságát nem sikerült megállapítani. Mielőtt azonban eltemettek volna, lefényképezték s most ezen fényképek révén felismerték s megállapították, hogy az illető Braun József büdszentmihályi koldus zsidó volt.

x **Az az óriási Dunai harcra,** mely a mai napon Márkus Jenő vendéglőshöz különféle halakkal együtt megérkezett, holnap pénteken halpaprikás stb. alakjában kerül a Télikert fehér asztalára. Az a felséges halpaprikás meg az a jó bor és Korona sör, melyhez már Márkusnál a közönség szokva van. elképzeljük mily nagy keresletnek fog örüdeni. Este Kiss Béla zenekara hangversenyez.

KÖZIGAZGATÁS.

Kilépő városatyák.

A városatyá választáshoz.

— dec. 11.

Debrecen város közigazgatási történetében nagy jelentőségű lesz a törvényhatósági bizottsági tagok választása, melyet a pénteki közgyűlés valószínűleg december 29-ére tűz ki. A városi törvényhatósági bizottsági tagok közül 46 tagnak lejár a mandátuma s ezt a 46 helyet ekkor töltik be választás utján.

Kilépnek pedig sorrend és kerületek szerint a következő városatyák:

Az I. Csapó-utcai kerületben 7 tag, névszerint:

Otrokocsi Végh János,
Dr. Kalmár Barna,
Dr. Kocsár Gábor,
Keszei József,
Dávid Mihály,
Varjas János és
Szabó József.

A II. Péterfia-utcai kerületben 7 tag, névszerint:

L. Nagy Bálint,
Csiky Lajos,
Id. Kéki Sándor,
Török Bálint,
Kuruc Miklós,
Faragó András és
Seres András.

A III. Hatvan-utcai kerületben 8 tag, névszerint:

Kovács József,
Kertész Mihály,
Juhász Ignác,
Jámbor István,
Zöld János,
Csath Zsigmond,
Kulesár Endre és
Salánki Ferenc.

A IV. Piac-utcai kerületben 8 tag, névszerint:

Dr. Fejér Ferenc,
Kernhoffer József,
Dr. Burger Péter,
Dr. Freund Jenő,
Dr. Király Ferenc (meghalt),
Tordaj Gábor (meghalt),
Kiss Aron és
Bechert Manó.

Az V. Varga utcai kerületben 8 tag, névszerint:

Váczi János,
Dobieczy Sándor,
Dr. Wolaffka Nándor,

gróf Degenfeld József,
Szentessy János,
Nagy Ferencz,
Jobbágy János és
Harmath Gergely.

A Kossuth utcai kerületben 8 tag, névszerint:

Dr. Varga Lajos,
Némethy Sándor,
Dr. Bakonyi Sámuel,
Kálmán András,
Kulesár Gábor,
Némethy László,
Herceg János és
Böszörményi Mihály.

× A városi közgyűlés előtt.

Pénteken, e hónap 12-én tartja a város decemberi rendes közgyűlését. Felszólítjuk a törvényhatósági-bizottságnak mindazokat a tagjait, akik a szabad elvű párt hívei, hogy kivétel nélkül mindannyian jelenjenek meg a városháza nagytermében. Tartsanak össze és a közgyűlés megnyitásától kezdve mindaddig maradjanak a közgyűlési teremben, amíg az elnöklő főispán a közgyűlés bekezdését ki nem mondja. Rendkívül fontos ügyek kerülnek tárgyalásra és föltétlenül szükséges, hogy a szabadelvű pártéhoz tartozó nagy többség akaratát a város érdekében, a polgárság egyetemes közjára egyértelműen érvényesítse. Figyelmeztetjük a bizottsági tagokat különösen arra, hogy a többség kívánsága szerint a kilépő városatyák helyére az új városatyák választásának még ebben az évben (a megállapodás szerint december 29-én) meg kell történni. Az igazoló választmány megalakítása is napirendre kerül a holnapi közgyűlésen. Eddig a következő tagokból állott e bizottság: Elnök: dr. Kola János. Választott tagok: Komlóssy Dezső, dr. Popper Alajos, Márk Endre, Csath Zsigmond és K. Tóth Kálmán; főispán által kinevezett tagok: Sesztina Lajos, Csiky Lajos és Harmath Gergely. Továbbá a közigazgatási bizottság kilépő 5 tagjának újból való megválasztása is kívánatos; valamint egyéb oly rendkívül jelentős ügyek tárgyalása lesz napirenden, melyekben Debrecen város jól felfogott érdekében az egyöntetű eljárás a legnemesebb közcél.

Teljes tanácsülés. Ma d. u. fél 5 óra-
kor teljes tanács ülés lesz a Városházán
Puky Gyula főispán elnöklete alatt, me-
lyen a javító intézet ügyén kívül még
egy pár jelentéktelen közgyűlési tárgy
feletti javaslat hitelesítettik.

EGYLET.

A debreceni Zion egylet szavazati
joggal bíró tagjainak névsorát a szabá-
lyok értelmében január hóban állítják
össze. Miután pedig azok, akik az előző
év december hó 31-ig tagsági díjaikkal
hátralékban vannak nem vétetnek fel a
névjegyzékbe, az előjáróság ez uton is
figyelmezteti és kéri a hátralékos tago-
kat tagsági díjaiknak kifizetésére.

IRODALOM.

A magyar közönséghez. Minden ma-
gyar ember tegye a szívére a kezét és
vallja meg őszintén önmagának; sza-
bad-e tétlenül néznünk tovább, hogy
ebben az ezeréves magyar hazában ho-
gyan hanyatlak a magyar faj uralma?

A magyar társadalmat, a művelt
magyar középosztályt e tekintetben su-
lyos mulasztás terheli. Évtizedeken át
túrta azt, hogy agyába, szívébe, családi
szentélyébe a nemzetietlen és erköleste-
len szellem behatoljon és ott gyökeret
verjen, hogy azután kiforgassa tiszta, ne-
mes, nemzeti, ősmagyar gondolkodásából
és ez által könnyű szerrel idegen szel-
lem, idegen érdekek vontató kötelére
tűzze. A saját pénzén, a saját erejével
növelte nagyra a magyar közönség azt a
sajtót, a mely a komoly, higgadt, haza-
fias gondolkodást kiölje közéletünkől és
helyette belevitte a léhaságot, a könnyel-
műséget, a nagy nemzeti érdekek sem-
mibebevését, a nemes, hazafias törekvé-
sek kigunyolását. Csakis a magyar nem-
zeti gondolkodás eme szomorú átalaku-
lása magyarázza meg mai közállapotain-
kat; csakis nemzeti gondolkodásunk eme
megromlása tette lehetővé, hogy a ma-
gyar kézből kisiklik a magyar pénz, a
magyar föld, az osztrák szellemi és anyagi
vezetése.

Bartha Miklós és Holló Lajos orsz.
képviselők egy évtizednek nehéz munká-
ját szentelték arra, hogy a sajtóban meg-
teremtssenek egy olyan organumot, amely
a magyar faj ezen önvédelmi harcának
legyen zászlóvivője. Az általuk teremtett
Magyarország az egész magyar társa-
dalom lelkiismeretének és közfelfogásá-
nak őszinte megnyilatkozása. Mérsékelt
a formákban, de bátor az igazság hirde-
tésében. Következetes a nagy célok szol-
gálatában. A **Magyarország** szerkesztő-
sége kiváló újságot akar nyújtani a ma-
gyar közönségnek.

Ez a lap szándékosan kerüli a léha,
erkölesten és üres élcelődéseket, mi a
magyar ember lelkéhez sohasem illet.
E helyett válogatott, bő olvasmányokat,
kitűnő regényeket, tárcákat, szellemes
apróságokat és elsőrangú megbízható ér-
tesüléseket közöl hasábjain. A **Magyar-
ország** szerkesztőségének élén Lovász
Márton dr. orsz. képv. felelős szerkesztő
áll, kit a legelső magyar írói gárda vesz
körül és támogat a munkában. Minden
értesítés a lap részére, előfizetés és más
küldemények csak ezen a címen külden-
dők: **Magyarország, napilap, Budapest.**
Minden további címezés fölösleges. Elő-
fizetési árak a rendesek. Egy óra 2 kor.
40 fillér, negyedévre 7 kor., félévre 14

kor., egész évre 28 kor. A magyar társa-
dalom bizonyára sorakozni fog a **Ma-
gyarország** nagy céljai köré és támoga-
tásával lehetővé teszi azok megvaló-
sítását.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Dec, 11 csütörtökön *Csókonszerzett völegény*

Dec, 12 pénteken *Váljunk el; vígjáték*

Dec, 13 szombaton *Niobe* daljáték Először

Dec, 14 vasárnap délután *A tölgy nedve* nép-
zímű este *Niobe* daljáték

— **(Hamlet.)** Shaksperenek gyújtott
áldozatoltárt tegnap a színház. A jám-
bor buzgóság, az együgyű hódolat őszin-
tesége jellemezte az előadást. A szinpa-
don kiki érezte, hogy csak saruját meg-
oldva közeledhetik az égő csipkebokor-
hoz. A rajongás e tiszta szándékát leg-
jobban mutatta Hamlet személyesítője
Klenovics György, aki egész lelkével
csüggött feladatán. Hogy gyengébb, fő-
leg egyenetlenebb Hamlet volt, mint
iparkodásában szerette volna, ennek fő
oka, hogy nálunk nincs művészi ren-
dező, azaz művezető, aki az előadási fő-
próbáig kiegyensúlyozza, elsimítsa, letisz-
títja a ferdeségeket, a hibákat és téve-
déseket. Klenovics Hamletjének sokat
ártott a példakepek vakbuzgó követése
is. Azok, akiknek nyomában lépkedett,
hatottak rá; de ez a hatás olyan, hogy
a finom, sejtelmesen egymásba szövődő
részletek elmosódnak a másolatban, el-
lenben kirinak a szögletes vonások, me-
lyek jobban bevésődtek a tanítvány em-
lékezetébe. A jelenések végén a hang
felharsantása hatásadászat; az örökös
szilaj kirohanás pedig rontja a valószí-
nőség képzetét. Az ő becsvágyának szép
bizonyossága mellett egyébiránt hunyjunk
szemet egyes barbarizmusokra. De már
az egy kiceit sok, hogy a király szemé-
lyesítője Laertes helyett folyvást valami
Lejártezt emlegessen. Claudius talán
mégsem Mokány Berei.

— **(Váljunk el.)** Sardou vigjátéka a
Váljunk el kerül holnap este színre a
színházban. Ez a vigjáték azok közül az
alkotások közül való, melyeknek az em-
beriség mindig hálás élvezője lehet. Mert
igazi tiszta gyönyörűséget szerez: felde-
riti, megkacagtatja az embert. Tárnya
ugyanaz, ami sok léha, üres, izléstelen
francia bohózaté. De mily finom, mennyi
humorral, mily egészséges vidámsággal
dolgozza fel a szerző! A hiu, bamba
udvarló csuffá tevése a férj és feleség
kedves szövetkezése révén napsudaras
derűt varázsol a néző kedélyébe s ezért
szeretik, élvezik ezt a régi jó vigjátékot
még ma is oly sokan. A bájos, ötletes
Cypriennet, ezt a páratlan édes szerepet
ezuttal *Hahnel* Aranka fogja játszani, a
kinek művészete nemcsak ennél a társu-
latnál a legteljesebb, hanem általában
oly tudatosan kifejlesztett igazi művészet,
mely szívet és elmét egyaránt hódítani
s gyönyörködtetni tud. A többi szerepek
kiosztása is jó. Ezért valószínű, hogy ki-
tűnő előadás lesz a holnapi, melyet aján-
lunk a közönség figyelmébe.

TAVIRATOK.

Párhaj a Gotterhalte miatt.

Sátor-Alja-Ujhely, dec. 10. *Saját tudó-
sitónk távirata.)* Dr. Buza Barna a
Felsőmagyarországi Hírlap szerkesztője
és dr. Bánóczy Kálmán ugyanezen lap
főmunkatára értesülvén arról, hogy egyik
vendéglőben egy honvédtiszt a Gotter-
haltat huzatta a cigánynyal. — lapjuk-
ban cikket irtak, melyben elítélően nyi-
latkoztak a honvédtiszt hazafiatlan visel-
kedéséről — *Fejes* Kálmán honvédszá-
zados magára nézve sértőnek találván a
cikket, mindkét szerkesztőt kihívatta. —
Először dr. Buza Barnával vivott meg,
kit kezén könnyen megsebesített. Azután
dr. Bánóczyval csapott össze, — Bánóczy
azonban egy erős vágással oly súlyosan
megsebesítette a százados felső karján,
hogy ennek állapota komoly aggodal-
omra ad okot. Ha megmentik is, kato-
nai szolgálatot többet nem fog teljesi-
teni.

A tápéi választás.

Szeged, dec. 10. *(Saját tudósítónk
távirata.)* A tápéi kerületben holnap lesz
a választás. Erős küzdelem készül *Ro-
hony* Gedeon szabadelvű párti és *Ke-
lemen* Béla függetlenségi jelöltek közt.

Választás Nagy-Szalontán.

Nagy-Szalonta, december 10. *(Saját
tudósítónk távirata.)* Elkecseregett hirc-
előzte meg a holnapi választást. Két
függetlenségi jelölt áll szemben: *Halász*
Lajos nagyváradi lapszerkesztő és *Ba-
logh* Mihály. Szalontára egy század ka-
tonaság érkezett. A választók egy része
már ma ide érkezett s a nagy hidegben
máglyatüzek mellett virraszt.

Elitelt államvasuti pénztárosnő.

Budapest, dec. 10 *(Saját tudósítónk
távirata.)* A budapesti kir. törvényszék
Freytag Ilona volt államvasuti jegyke-
zelőnőt sikkasztás büntetéseért egy évi
börtönre ítélte.

Gabonatözsde.

Budapest, december 10. *(Saját tudósi-
tónk távirata.)* Buzakinálát mérsékelt, vétel-
kedv korlátolt. Szilárd iránzat mellett 27,000
métermázsza került forgalomba 5—10 fillérig
drágább áron. Egyéb gabonanemek 5 fillérrel
drágábbak. Idő: hideg.

Buza áprilisra	0.00—00.
Gabona áprilisra	7.76—78.
októberre	6.73—74.
Zab	6.33—34.
Tengeri májusra	5.81—82.
Repce	11.90—12.00.

MULATSÁGOK.

Dec. 13. Gazdász táncestély a Bika disztermében
Dec. 31. A nőegylet tombola estélye. (Bika disz-
termében.)

Jan. 10. A Polgári-kör bálja a Bika szálló nagy-
termében.

A Vörös kereszt egylet mulatsága. A
Vörös kereszt egylet debreceni fiókja
minden évben fényes sikerű mulatságot
szokott rendezni. E télen szintén bált
fog tartani ez az előkelő jótékony egylet
a mely egyike lesz most is legfényesebb
mulatságainknak. A mulatság rendezése
tárgyában ma d. u. 3 órakor az egylet
választmányja értekezletet tart.

A Polgári kör vigalmi bizottsága, a
kör jövőár hó 10-én jan tartandó bál-

jának előkészítése tárgyában ma csütörtökön délután elnöksége alatt ülést tart.

Az iparos ifjuság Önképző-Egyletének táncvigalma. A debreceni iparos ifjuság Önképző-Egylete február hó 15-én tartja meg téli táncvigalmát a Bika szálló dísztermében. A szorgalmas rendezőség már most elkezdte működését s mindent el fog követni, hogy a megjelenteknek egy kedves emlékü szép estét szerezzen.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Írta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás

36

Mindezek az emlékek, mindezek a gondolatok gyakran fölmerültek Szalacsi Zoltán lelkében, midőn fenn virasztott a béna öreg ember közelében és a lámpa világa mellett nézte az ablakára hajló faleveleket.

A városban, a megyében egyre jobban tisztelik, szeretik a nagy tehetségű, művelt fiatal embert. Az alispán aki ellene volt, most legjobb barátja, a fontos kényes ügyeket mind vele intézte el. A társaságban is kedvelik: az uri kaszinóban jó pajtásai, cimborái vannak. A népszintén ragaszkodik hozzá. Egy kerületben föl akarják léptetni képviselő jelöltnek. Talán meg is választanák, ha föl lépne. Mindenütt jó szívvel nézik, csak itt csak itt nem, ebben a kastélyban, mely

az övé, s melynek földjei édes anyja hamvait takarja.

Néha elkeseredés máskor meg dac fogta el e miatt. Meg akarta a Pándiakat nyerni, hódítani. Részben sikerült is neki. Pándyné fagyosságá engedett kissé, midőn Zoltán kedveskedő figyelmével halmozta el. Pándy György is nagy esibukjából pőfékelve, beírta olykor, hogy ez a fiu, szó a mi szó gavallérosan viselkedik. Egy cseppet sincs terhőkre, sőt inkább úgy tesz mindent, mintha törvény szerint nem ő lenne itt most az ur. A mi pedig Ilonát illeti, nem egyszer megvallotta, hogy:

— Ez a Szalacsi nagyon kiállhatatlan ugyan, mert nagyon okos: de azért igen érdekes és szép ember.

Még kacérkodni is kezdett vele, mikor esős időben senki se jött ki a városból és Ilona udvarlók nélkül unatkozott.

— Te Jolán kedvem volna egy kicsit szerelmessé tenni ezt a Szalacsit! — mondá nevetve.

— Oh, kérlek, nem lesz valami nehézség munka. Szalacsi ur bizonyosan lépne meg!

És Jolán az nap estig nem jött elő szobájából, a feje fájt, nem is ebédelt. Mikor a teához megjelent, a szeme ki volt sirva.

— Miért kerül engem ez a leány oly fejtűnően? — gondolta magában Szalacsi. — Ugy bánik velem, mintha megvetne. De mi oka van rá? Mit vétettem ellene?

Egyszer a könyvtárban találta.

Jolán már nem menekülhetett el.

Szalacsi udvariasan üdvözölte. és megkérdezte, hogy mit olvasott,

Jolán piros lett, mint a pipacs. Becsapta a könyvet és kifelé tartott, miközben csak úgy félvállról felelt.

(Folyt. köv.)

Kiadó lakások.

1.) A Hunyady-utcában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utcai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

2.) A Deák Ferencz-utcában kiadó egy utcai szoba, konyha, pincze kiadó 1903. január 1-től. Havi bér 20 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a Kiadóhivatal.

Egy Csuda Hangszer

Uj!

Uj!

A Trombino.

Fújható minden tanulmány nélkül és hangjegytudás nélkül.

Jótállás mellett, mindenki azonnal a legszebb táncdarabokat, dalokat, indulókat játszhatja. Például: a sückingeni trombitás híres dalát, az Ó ne duzzogj kezdetű dalt a Bányamesterből, a Svihákok operette keringőjét és 200-nál több más válogatott és kedvelt, divatos zenedarabot. Mindezt az ujjonnan felállít

Trombino

nevű nickel-trombitán. Rögön használható gumiközdő hangjegy-lapokkal. Pompás remek, erős hangú zene. A legkellamesebb házi szórakozás eszköze. Kirándulásokon vidám kísérője a kocsin, vasuton, kerékpáron kirándulóknak, Éneket kísér és tánczhoz kitűnő.

A Trombino ára érthető használati utasítással:

I. fajta, legf. nickel, 9 hanggal. 7 kor.

II. fajta, legf. nickel, 18 hanggal. 12 kor.

Hangjegylapok az I. fajtához. 60 fill.

a II. 1 kor.

Szétküldés utánvétellel, egyedüli és kizárólagos raktár:

Kertész Henrik,

Bécs,

I. Fleischmarkt Nr. 9—927.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvényvédelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést és meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idültek is. 2. Kitűnően használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségeiben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglepő gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgöresöt, kólikát és hasesikarást. 5. Gyöngéd székelést okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lépkört és a mélabut és megerősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogagnál, szájjoshadásnál és minden fog- és szájbetegségeknél, megszünteti a felbőgést és a száj meg a gyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszert képez minden sebre, lázas kiütésekre, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott tagok, rüh, koszús bőrkütsések ellen, megszünteti a fejfájás, zugást, szagatást, köszvényet, fül-fájást stb. Vigyázni kell mindig a zöld apácza védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozatjuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban; bármintve bármely postaállomásra Ausztria-Magyarországon 13 kis, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Küldés csak az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcse.

Ez a gyógyerejében felülmulhatatlan két szer soha sem romlik meg, hanem ellenkezőleg mentől öregebbek, annál értékesebbé és hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghozzák a segítyt és sikert, legalább az orvos megérkezéig: természetesen sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pót-szerekhez nyulni, melyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olesó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet minden eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismérvével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

An Apotheke A. Thierry LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapest, Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

Öt koronás taller a kenyérben.

A békési „Prima“ házikenyér sütőde vezetősége tudomására hozza a T. közönségnek hogy.

december 1-től

mindennap az eladásra kerülő kitünő házikenyerek egyikében naponta egy

5 koronás taller lesz

(pergamentpapírba göngyölve) bele-sütve és felkéri azon tisztelt vevőt, a kinek a talléros kenyér birtokába jut hogy azt tényleg megtalálta a Szabadság szerkesztőségénél ellenőrzés végett bejelenteni sziveskedjék.

Exattal tudatjuk, hogy az általunk nagy gondal termelt kitünő házikenyér a következő helyeken kerül naponta eladásra.

Főüzlet Piac-u. 26. a. nagy tőzsde mellett.

Elárúsító helyek: Kis ezegled-utca, Gombácsy Sándornál, Csapó-utca végén, (Árpád-tér) Pósalakynénál, Hatvan és Bethlen u. sark, Szinetár Sámuel, Homokkert-utca, ifj. Fülöp Ignác, Késes-utca Özv. Borossnénál, Péterfia utca Rosenthal Mórnál, Ajtó utca özv. Bodánénál, Mester utca végén Friedmannál, Kandia utca Wolff R.-nél, Simonfi utca 2. és 23. számú vassátrak.

Magunkat a tisztelt közönség b. figyelmébe ajánlván tisztelettel

a békési „Prima“ házikenyér sütőde vezetősége.

Miklós-utca 35.

Leszállított árak!

Nagyarányu karácsonyi

női ruhakelme vásárt

rendeztünk be és

női divatszöveteket, jó mosóvelezeket, francia batistokat, Atlas Satin és Delaineeket, harasztkendőket stb.

tetemesen leszállított árakon

árusítunk el.

Egy ruha 116% széles női divat szövet 1 frt. 80 és 2 frt.

Egy ruha 75% széles mosó velez 2 frt. 24 kr.

SZABÓ LAJOS FIAI

... Debreczen ...

Debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet
Simonffy-utca 2. sz. Városi bérház.

Bor-Árjegyzéke.

Érvényes 1902. december 1-től.

I. Asztali borok:

1. Liter Siller . . . 60 fillér.
1. Liter Ürmös . . . 60 fillér.
1. Liter Vegyes Asztali 68 fillér.

II. Pecsénye borok:

1. Liter Risling . . . 90 fillér.
1. Liter Ezerjó kor. 1.— fillér.
- 1/10 Liter Furmint kor. 1.— fillér.
- 1/10 L. Rajnai Risling 120 fillér.

III. Csemege borok:

- 1/2 Liter Muskotály . . 60 fillér.
- 1/2 L. Chateau Debrecen 1 kor.
- 1/2 L. Kadarka féllasszu 120 fill.

Üvegekért darabonként külön 16 fillért számítunk, melyeket ugyanazon árban vissza veszünk.

Debreczen, 1902. december 1-én.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint

november hó 15-től kezdve

jelentékeny árleszállítással

nagy karácsonyi vásárt

rendezünk.

Csakis elsőrendű, jó minőségű áruk kerülnek eladásra, ugymint:

a legújabb őszi és téli ruhaszövetek, mosó bársonyok és velezek, ruha és blouz-selymek, haraszt-kendő és sálók.

Szőnyeg, függöny, butorszövet, pokrócz, ág- és asztalterítők.

Uri divatcikkek, kézelők, esernyők, nyakkendők, ingek.

Normál (Jäger) ingek, nadrágok, harisnyák.

Határozott árak! Előzékeny kiszolgálás!